

Джерело: [Українська правда. Життя](#)

Давід Фенкінос – один із найпопулярніших французьких письменників. Його романи перекладено на 40 мов та нагороджено багатьма нагородами. Українському читачу Давід Фенкінос може бути також знайомий як режисер фільму "Ніжність" із Одрі Тоту в головній ролі.

Восени вийшов перший український переклад – тепер українською можна прочитати його роман "Наші розставання". Давід Фенкінос став одним із французьких письменників, які приїхали до Києва в рамках спеціальної програми Франції як Почесного гостя цьогорічного Книжкового Арсеналу. Тож "Українська правда. Життя" не втрималася від спокуси зустрітись і поговорити – не тільки про книжки.

- Ви вже вдруге приїжджаєте до України. Розкажіть про ваш перший український досвід – той, що був 2007 року.

- Мене завжди вабили країни Східної Європи та їхня література. Толстой, Достоевський, Гоголь, Кундера, Гомбрович – ця література, як і музика, як і живопис, відповідають моему стану душі. Я мріяв побувати в Україні, і ця мрія вперше здійснилася 2007 року. Та поїздка дуже на мене вплинула. Я пам'ятаю живість, жвавість, інтенсивність, пам'ятаю людей із помаранчевими прапорами на площах, музику "Pink Floyd"... Під час цієї подорожі я не спав декілька ночей – усі ті ночі я провів у барах, розмовляючи з випадковими людьми. Молодь в Україні, яку я тоді зустрічав, і яку я зустрічаю тепер, мені видається дуже готовою до боротьби – і це створює приємний контраст із розм'якшим французьким суспільством.

- Якщо подивитися на Україну зразка 2014 року, то які зміни ви бачите?

- Як письменник я зустрічаю насамперед кола митців та інтелектуалів – це прийоми в посольствах чи, наприклад, вечірка вдома в Андрія Куркова... Тобто мені щастить трохи більше, ніж середньому туристу. Але в Україні атмосфера вже не та. Наприклад,

Написав Ірина Славінська
Субота, 19 квітня 2014, 16:41

ввечері та вночі в Києві, навіть у центрі міста, тепер дуже безлюдно. Бари також напівпорожні. І це тривожить. Після того, як я пройшовся Хрещатиком, побачив залишки барикад і шини, мені здалося, що Україна переводить подих – перед якимись дуже важливими діями. Відчувається якесь очікування – чи то народження чогось нового, чи то агонія. Країна ніби в підвішеному стані... і водночас я відчуваю вітер змін, позитивний вітер, але він і хвилює також.

- Ви також відвідали інші українські міста – Одесу та Харків. Як атмосфера там?

- Маю визнати, що мій найбільший спогад від Харкова – це нічний поїзд. Зі мною в купе їхав якийсь алкоголік, який намагався мене напоїти, на повну гучність вмикав своє радіо, та й взагалі все було відкрите, і люди постійно тинялися та заважали. Це був не спальний вагон, а якийсь святкувальний вагон. Тож до Харкова я приїхав о шостій ранку, геть виснаженим, і нічого толком не побачив. А от Одеса дуже особлива. Я ще й приїхав туди в день відзначення 70 років звільнення Одеси – зробив купу фотографій, опублікував їх у Facebook. Дуже сюрреалістично, з огляду на актуальний контекст: старенькі ветерани святкують звільнення міста Червоною Армією. Я прогулявся Одесою, гуляв багато годин – це таке прекрасне місто, що нагадало мені міста Південної Європи. Я би залюбки там залишився довше. Але мені дуже прикро бачити, в якому занепаді старовинні будинки та музеї – про них ніхто не дбає. Відчувається, що гроші ідуть не в тому напрямку.

- Якщо вже говоримо про гроші, що ідуть не в тому напрямку, то не можу не запитати, чи бачили ви фото Межигір'я?

- Так, звісно бачив. Ті фотографії та відео всіх нас дуже вразили. Мене так само вразило, коли я почув від проросійськи налаштованих осіб, що фотографії з Межигір'я – це монтаж. Я не можу собі уявити, як можна зробити такий монтаж. Було дуже дивно дивитися на фото, як люди прогулюються цим величезним і огидним складом грошей. Він жахливий, негарний, неохайний – тут видно всю людську глупоту. На жаль, тут – царство грошей, де панує відчуття, що гроші дають все.

- Ви говорите про Україну взагалі?

- Так.

- А як ви до цього висновку прийшли?

- Я розмовляв із людьми, чув, що вони мені розповідали про корупцію. Я спеціально розпитував, як тут функціонує корупція. І мені говорили, що вона всюди – починаючи з хабарів за те, щоб потрапити в дитячий садок, скажімо. Тут про все можна домовитися. Але я кажу про це не з осудом. Я знаю, що ситуація дуже складна і комплексна. І що

Написав Ірина Славінська
Субота, 19 квітня 2014, 16:41

швидко її не подолати.

- Ви стежили за розвитком подій на Євромайдані?

- Так, я ж відчуваю особливий зв'язок зі Східною Європою. Я дивився на події Євромайдану зі здивуванням... хоча нічого дивного не сталося. Якщо уважно подивитися аналітику, то стане ясно, що українці жили в умовах сильної фрустрації, що всі процеси, що відбулися на Євромайдані, вже відбувались, але були латентними. Дивував насамперед хаос, який почався, і в якому було не одразу зрозуміло, хто в кого стріляє, яка роль міліції та військових тощо. Я за два тижні подорожей багато побачив, і в мене почала кристалізуватися більш повна картина.

- Наприклад?

- Тиждень до приїзду в Україну я провів у Москві, де бачив росіян і говорив із ними про ставлення до подій в Україні. Вечеряв у французького посла в Росії, розмовляв про те, як санкції вплинули на життя в Росії. Я відчув, що тепер насамперед економіка впливає на політику. Але я не можу про все розповісти. Це мені нагадало поїздку до Ізраїлю та Палестини, де я з журналістами "Le Monde" зустрічався з різними людьми з обох боків. І я повернувся до Франції дуже збентеженим – настільки складною була ситуація. Я не хочу взаємини між Україною та Росією порівнювати з Ізраїлем і Палестиною. Я маю на увазі насамперед те, що ситуація не проста і неоднозначна. Сюди варто додати, що в Україні є цілком конкретні складнощі в щоденному житті. Я не маю на увазі, що з життям усе в порядку, наприклад, у Франції. Мені зовсім не хочеться, аби українці думали, що на них всі дивляться як на країну хаосу. Зараз у всіх країнах складна політична ситуація, і всюди однаковий безлад, але просто градус його різний.

- Ви як письменник, по-моєму, пишете на доволі легкі теми. Чи ви відчуваєте себе в своїй тарілці, коли отак говорите про політику?

- Я написав 13 романів, і з них найвідоміші – це романи про любов, легкі історії. Але в мене є і інші, серйозніші. Наприклад, "Спогади", які щойно вийшли в перекладі російською – це роман про старіння. Або мій наступний роман – про художницю Шарлотту Саломон, котра загинула в концтаборі в Освенцимі. Для цього роману я їздив до Німеччини та на Південь Франції, аби дослідити та вивчити матеріали. Я захоплений її творчістю та мрію, щоб її наново відкрили, щоб про неї згадали. Тобто мені трапляється говорити і про серйозні речі.

- Але це не тотожне говорінню письменника про політику.

- Так, зазвичай я цього не роблю. Наприклад, у Франції я з'являюся в ЗМІ тільки з нагоди виходу моїх книжок. Я відмовляюся від участі в політичних ток-шоу чи в дебатах

Написав Ірина Славінська
Субота, 19 квітня 2014, 16:41

на політичні теми. Так само я не маю публічної політичної ангажованості – попри те, що мені траплялося вечеряти чи не з усіма великими політичними лідерами Франції, і це неймовірно цікаво. Я не змішую творчість і політику. Не думаю, що митець повинен обов'язково бути заангажованим. Але це не значить, що в мене немає почуття громадянського обов'язку. Я захоплююся політикою та історією. І в мене власна точка зору на події в країні.

- Це нетипова позиція, адже у Франції є ця традиція – бути ангажованим митцем, ангажованим публічним інтелектуалом.

- Та я волю розділяти ці ролі. Ви маєте рацію – я насамперед автор художніх текстів. Мені подобається гумор, легкість, розваги. Для мене ці слова не мають негативного значення – я вірю, що глибина є в легкості, у вивченні буденних життєвих ситуацій. Саме тому в моїх романах немає знаків політичного життя – це романи про універсальні речі, про любов, про старіння та інше. Хоча з мого facebook французькі медіа знають, що я був у Росії та Україні. Вони просять написати їм про ці подорожі. Але я відмовився. Звісно, в мене є подорожні нотатки, їх багато, я все цікаве записував... Але колонку на їх основі я не напишу. Можливо, все це вийде колись пізніше.

- Якщо все це вийде пізніше, то не можу втриматися – це буде роман про Україну? Чи про Росію? Чи про Євромайдан?

- По-перше, я хочу зняти новий фільм. І мене захоплюють краєвиди Східної Європи. Особливо мене вразила Одеса – там неймовірна натура. В кожному разі, говоріння про Україну потребує дистанції. Цього не можна робити по гарячим слідам. Ситуація змінюється щодня. Та й для мене як для письменника оповідь передбачає певну відстороненість. Новий роман? Не знаю. Тепер у мене вперше в житті триває такий період, коли я не маю проекту наступної книжки. Бо раніше я закінчував одну книжку і одразу брався за наступний проект. Ця пауза дозволила мені трохи уважніше подивитися на світ.